

RAADSVOORSTEL

Zaaknummer: 406203
Documentnummer: 406210

Indiener: College
Datum: 25-05-2023
Portefeuille(s): Financiën
Portefeuillehouder(s): S.J. Lap
Begrotingsprogramma: 0 t/m 8
Begrotingsdoel: n.v.t.
Contactpersoon: D.W. Keijzer
Tel.nr.: 0321-388 969
Emailadres: d.keijzer@dronten.nl

Onderwerp Kadernota 2024

Samenvatting

In de Kadernota 2024 staan de financiële kaders en uitgangspunten voor de gemeente Dronten voor 2024. De Kadernota is een richtinggevend document waarmee de kaders voor de Programmabegroting worden opgesteld. Deze Kadernota bevat een tekort in 2026 en 2027. Via deze Kadernota vragen we u te besluiten over de opgenomen richtinggevende uitspraken. Het dictum is daarmee anders dan u van ons gewend bent. Naar aanleiding van het debat in de gemeenteraad wordt de richting en inhoud verder door het college uitgewerkt in de Programmabegroting 2024.

Voorstel

De raad besluit:

1. De Kadernota 2024 vast te stellen met de onder twee opgenomen richtinggevende uitspraken;
2. In te stemmen om in aanvulling van de reguliere taken, primair het accent in het komende jaar te geven aan:
 - a) Het effect gericht werken en sturen verder uit te werken in lijn van het eerste item over biodiversiteit;
 - b) Het Politiek bestuurlijk adviseren en sturen verder inhoud te geven;
 - c) De belastingtarieven met het CBP inflatie cijfer zijnde 6,3% te verhogen;
 - d) Een economische en Retail visie op te stellen;
 - e) Een meerjarig innovatie- en verduurzamingsprogramma 2023-2026 voor toekomstbestendige landbouw op te stellen;
 - f) Beleidsnota subsidiewerving op te stellen;
 - g) Op basis van een nog uit te voeren onderzoek naar doorstroom van kinderen die in het voorschoolse traject vastlopen, maatregelen voor te stellen;
 - h) De uitvoering van een strategisch vastgoedplan en integraal huisvestingsplan (onderwijs) aan de raad voor te leggen en financieel te borgen;
 - i) Het inzetten op verbreding van de maatschappelijke functie van de Bibliotheek;
 - j) In te zetten op de aanleg waterveld hockey;
 - k) Een keuze voor te bereiden voor wat betreft toekomstige openstelling van de buiten zwembaden in Biddinghuizen en Swifterbant;

- l) Slachtofferhulp Nederland structureel te compenseren voor hun diensten;
- m) Dekkingsvoorstel met scenario's voor te bereiden t.a.v. jeugdzorg;
- n) Maatregelen te treffen die bijdragen aan het zo zorgeloos als mogelijk invoeren van de omgevingswet met de daaraan verbonden taken;
- o) Dientengevolge een omgevingsvisie op te stellen;
- p) De uitwerking en uitvoering van de (groei) ontwikkeling van Dronten Financieel te borgen.

Inleiding

Jaarlijks leggen we de Kadernota aan u voor in lijn met artikel 4 (kaders begroting) van de Financiële verordening. De Kadernota is een richtinggevend document waarmee de kaders voor de Programmabegroting worden opgesteld. Met deze Kadernota geven we ook een doorkijk naar de autonome en heteronome (Drontense) ontwikkelingen waar we het komende begrotingsjaar mee te maken krijgen of waar we aan willen werken. Ook wordt de uitgangspositie voor de Programmabegroting 2024 opgesteld. Deze Kadernota bevat een tekort in 2026 en 2027. Hiermee geven we een duidelijk signaal af. Hierin is gemeente Dronten niet uniek. De verlaging van rijksmiddelen en de diverse kosten stijgingen (o.a. Jeugdzorg) kunnen wij niet alleen oplossen. We kennen als Dronten een gezonde reservepositie om eventuele tekorten (incidenteel) te kunnen opvangen. Bovendien verwachten we op basis van onze groeiplannen in de toekomst ook meer inkomsten van het Rijk te ontvangen.

Binnen de P&C-cyclus maken we gebruik van de Kadernota als instrument om het goede gesprek te kunnen voeren over de effecten die we willen bereiken overeenkomstig met de ambities die we deze collegeperiode met elkaar hebben afgesproken. U stelt de kaders, met een financiële doorkijk. Nieuw in dit voorstel is de wijze waarop de raad expliciet gevraagd wordt om richtinggevende uitspraken te doen. Dit ziet u terug in besluitpunt 2 a t/m p. Met de pilot Effect gericht sturen (EGS) en deze Kadernota zetten we de eerste zichtbare stappen zoals u van ons vraagt in de moties "Meten is weten" en "Smart begroten".

Argumenten

1. De Kadernota 2024 vast te stellen met de onder twee opgenomen richting gevende uitspraken.
 - 1.1. Jaarlijks wordt de Kadernota opgesteld en aan de raad aangeboden. Door de Kadernota vast te stellen stelt u als raad de kaders en richting vast voor het komende begrotingsjaar. De Kadernota is na vaststelling het vertrekpunt voor de Programmabegroting.
2. In te stemmen om in aanvulling van de reguliere taken, primair het accent in het komende jaar te geven aan nader genoemde punten.
 - 2.1. In dit raadsvoorstel wordt u expliciet gevraagd een uitspraak te doen over de onderwerpen zoals verwoord onder a t/m p. Hierin leest u de realistische ambitie van het college welke wij in 2024 willen waarmaken. Gezien de financiële onzekerheden kan het wel zo zijn dat bij de Programmabegroting aanvullende keuzes moeten worden gemaakt. Deze keuzes worden dan ook bij de Programmabegroting 2024 voorgelegd.
 - 2.2. Niet alle onderdelen van de Kadernota zijn in de punten a t/m p verwerkt zoals u in de Kadernota ziet. De onderdelen die opgenomen zijn, zijn het primaire accent voor 2024.

Kantttekeningen, risico's en alternatieven

Kantttekeningen en (financiële) risico's

De kans op een economische recessie is nog aanwezig en misschien worden de huidige kabinetsplannen bijgesteld. Uiteindelijk heeft dit ook effect op de financiële situatie van de gemeente. Op dit moment is niet te becijferen hoe groot dit is. De aanhoudende hoge inflatie (2024 6,3%) is een belangrijk signaal. Deze Kadernota is zoals gebruikelijk niet opgesteld met de inzichten vanuit de Meicirculaire. De verwachting is dat de komende circulaire weer meer inzicht geeft ten aanzien van de gemeentelijke financiën. Dit biedt echter geen garantie dat er ook meer duidelijkheid ontstaat ten aanzien van de situatie vanaf 2026.

Alternatieven / scenario's

In de Kadernota wordt een voorstel gedaan als uitgangspositie voor de Programmabegroting 2024. Ook zijn er alternatieven en denkrichtingen te benoemen wat voor nu, maar ook voor de toekomst meegenomen en/of meegewogen kan worden.

Indexatie verhogen

De indexatie wordt conform de bestendige gedragslijn bepaald op basis van de cijfers van het CPB. De hoogte wordt bepaald om de toekomstige lastenstijging te dekken. De vraag is natuurlijk of de indexatie met 6,3% de toekomstige lasten ook daadwerkelijk kan afdekken. Begrotingsjaar 2024 en 2025 zijn op dit moment structureel in evenwicht. De jaren 2026 en 2027 op dit moment niet. Om meer dekking te verkrijgen voor toekomstige lasten kan er voor worden gekozen om in 2024 al een verhoging op de indexatie door te voeren zoals deze is voorgesteld in de Kadernota. Voor 2024 geldt dat een stijging met 1% bijdraagt aan een structurele inkomst van afgerond € 119.000. In deze Kadernota wordt voorgesteld om de indexatie toe te passen van 6,3%. Een bijstelling van dit percentage naar 10% zou betekenen dat de inkomsten structureel stijgen met afgerond € 442.000.

In verband met de onzekerheden vanaf 2026 heeft het college nu niet gekozen om de indexatie te verhogen ten opzichte van de bestendige gedragslijn. Het is immers nog onzeker of en wat voor bijdrage het rijk zal leveren ten aanzien van de toekomstige situatie voor de gemeentefinanciën.

Toeristenbelasting ophogen

De toeristenbelasting wordt niet regulier opgehoogd met de indexatie. Het tarief is in 2023 voor het eerst na lange tijd verhoogd tot € 1,45. De tarieven om ons heen zijn zeer divers. Ook het beleid hieromtrent is per gemeente verschillend. Zo loopt het van € 6,52 (Almere) naar € 1,19 (Noordoostpolder). Gemiddeld voor Flevoland komt de toeristenbelasting neer op € 2,73. Als we kijken naar de plaatsen die buiten Flevoland, maar wel bij Dronten liggen, dan zie we eveneens dat Dronten een van de lagere tarieven hanteert. Een mogelijkheid voor de korte termijn dan wel de toekomst is dat gemeente Dronten de tarieven verhoogt. Dit kan zowel middels indexatie als andere tariefstijging. Een stijging van 1 cent zou, bij gelijke omvang van overnachtingen, structureel een voordeel opleveren van afgerond € 15.500. Als de indexatie van 6,3% voor 2024 zou worden gehanteerd dan betekent dit bij gelijkblijvende omvang van overnachtingen een structurele inkomst van afgerond € 98.500. Deze belasting drukt ten aanzien van andere gemeentelijke belastingen (in beginsel) niet op de eigen inwoners, maar op de toeristen die verblijven in gemeente Dronten. Het college heeft hier voor nu niet voor gekozen net als bij de indexatie van toepassing is het structurele tekort zich nog niet voordoet in 2024, maar zoals het er nu voorstaat pas vanaf 2026 aan de orde is.

Verschuiven van aandacht en middelen

De onzekere toekomst in combinatie met de grote opgaven maakt dat bewuste keuzes gemaakt dienen te worden. Voor nu is er sprake van structureel en reëel evenwicht tot en met 2025. Het meerjaren saldo geeft echter een structureel tekort, waarbij nog niet alle structurele effecten van de opgaven zichtbaar is. Dit maakt dat we aan de vooravond staan van keuzes. Dit betekent dat ook nagedacht wordt over het huidige beleid en het verschuiven van middelen en aandacht om zo goed mogelijk invulling te geven in de opgaven die voor liggen. Zoals we gewend waren, het “plussen”, zal verleden tijd zijn. Bij nieuwe structurele lasten zullen dus ook afwegingen moeten worden gemaakt in vastgesteld beleid. Voor nu heeft de organisatie en college nog niet het juiste inzicht om al voorstellen hiervoor te doen. Uiteraard zullen de keuzes en mogelijke alternatieven worden voorgelegd aan de raad zodra dit mogelijk is.

Communicatie en vervolgproces

De Kadernota 2024 is normaliter ook als webpublicatie in te zien via het webportaal van gemeente Dronten. Door de verandering van de P&C-software zal de publicatie niet als webversie online komen, maar als digitaal boekwerk (pdf) beschikbaar worden gesteld. De implementatie van de nieuwe software is nog gaande.

Vervolgproces

De Kadernota schept de kaders voor de Programmabegroting. De opgenomen uitgangspunten zullen na vaststelling opgenomen worden in de programmabegroting evenals de dan inzichtelijke financiële effecten hiervan.

Samenhang met regio en andere beleidsdoelen

In de Kadernota wordt per pakket aangegeven welke beleidsdoelen we gaan realiseren. We werken er naartoe dat u in de nabije toekomst, de door u gewenste doelen en effecten vaststelt. Daar zijn we nog niet. Deze Kadernota is daarmee een voorzichtige stap. En met de pilot Effect gericht sturen leren we samen op deze weg wat werkt.

Bevoegdheid gemeenteraad

- *Financiële verordening 2020*

Bijlagen

Bijlage(n) bij dit voorstel:

1. Kadernota 2024 (407715)
2. Raadsbesluit Kadernota 2024 (406210)

De Secretaris,

De Burgemeester,

